

Generelle budgetoplysninger

Indledning

Grundlaget for den endelige vedtagelse af budgettet er dels politiske prioritering samt administrationens udarbejdede budgetoplæg, hvor der er:

- korrigeret for nye love
- korrigeret for politiske beslutninger
- korrigeret for demografien i 2017 - 2020
- budgetlagt ud fra nuværende borgeres visiterede foranstaltninger
- budgetlagt med udgangspunkt i et uændret serviceniveau.

Aftalen mellem regeringen og KL for 2017

Hovedelementer i aftalen om kommunernes økonomi for 2017

Med aftalen får kommunerne tilbageført 2,2 mia. kr. af omprioriteringsbidraget til prioriterede områder inden for borgernær service til bl.a. børn, ældre og folkeskole. Resten af omprioriteringsbidraget, svarende til 0,2 mia. kr., tilbageføres til borgernær velfærd i kommunerne i forbindelse med finanslovsforhandlingerne.

Fra 2018 erstattes omprioriteringsbidraget af et flerårigt moderniserings- og effektiviseringsprogram i kommunerne. Målsætningen er at frigøre 1 mia. kr. årligt, heraf afsættes 0,5 mia. kr. til prioriteringer bredt i den offentlige sektor. En mere effektiv administrativ drift vil allerede i 2017 frigøre 0,3 mia. kr.

Regeringen og KL er derudover enige om, at kommunerne skal have de rette rammer for at levere en effektiv kommunal opgaveløsning via afbureaukratisering og bedre styringsmuligheder. Aftalen lægger op til ambitiøse regelforenklingsiltag på beskæftigelses-, social-, folkeskole- og dagtilbudsområdet samt almenboligområdet.

Hovedelementerne i aftalen er som følgende:

- Tilbageførsel af 2,2 mia. kr. fra omprioriteringsbidraget til kommunerne i 2017 til prioriterede indsatser på de borgernære serviceområder, herunder i lyset af flygtningesituationen.
- Fra 2018 erstattes omprioriteringsbidraget af et kommunalt moderniserings- og effektiviseringsprogram, der skal frigøre 1 mia. kr. årligt, heraf afsættes 0,5 mia. kr. til prioriteringer bredt i den offentlige sektor.
- Frigørelse af 0,3 mia. kr. i 2017 gennem effektiv administrativ drift.
- Kommunernes anlægsniveau i 2017 udgør 16,3 mia. kr. Det bidrager til tilpasningen af anlægsudgifterne efter et historisk højt anlægsniveau under den økonomiske krise.
- Ekstraordinært finansieringsstøtte på 3½ mia. kr., hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.
- Særtilstøttedpuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 300 mio. kr. i 2017. Derudover er der afsat en lånepulje på 500 mio. kr. til styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.
- Regelforenklingsforslag på beskæftigelses-, social-, folkeskole- og dagtilbudsområdet og almenboligområdet.
- Etablering af et indkøbsstrategisk samarbejde, der skal styrke det gode købmandsskab på tværs af den offentlige sektor.
- Et løft på knap 0,2 mia. kr. til det kommunale sundhedsområde i forlængelse af bl.a. handlingsplanen for den ældre medicinske patient.
- Aftale om videre forløb for håndtering af voldsepisoder på botilbud, som skal styrke den voldsforebyggende indsats.
- Enighed om opbakning til folkeskolereformen og afskaffelse af inklusionsmålsætningen.
- Forpligtigende partnerskaber for udviklingen af økonomistyringen i kommunerne samt etablering af et samarbejde om god arbejdsgiveradfærd.

Skattetilpasning

Der er i aftalen enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2017 inden for en ramme på 200 mio. kr.

Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Med henblik på at understøtte dette, etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2017 nedsætter skatten. Tilskudsordningen finansieres af staten.

Lån

I lighed med tidligere år er der afsat flere lånepuljer.

- En lånepulje på 650 mio. kr. til investeringer med effektiviseringspotentiale. Puljen er tiltænkt projekter, der ud fra effektiviseringshensyn og driftsberegninger har en særlig rentabilitet.
- En lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.
- En lånepulje på 200 mio. kr. på det ordinære anlægsområde til øvrige anlægsaktiviteter.

Serviceammen for 2017

Nordfyns Kommunes ramme for serviceudgifterne tager udgangspunkt i økonomiaftalen og beregnes i forhold til Social- og Indenrigsministeriets opgørelsesprincipper. Den samlede serviceammen for 2017 udgør 1.244,7 mio. kr. eksklusiv udgifter til aktivitetsbestemt sundhed. Budgettet for 2016 indeholder serviceudgifter for 1.244,8 mio. kr.

For at Nordfyns Kommune har lidt råderum, såfremt der opstår uforudsete udgifter, er der jf. den økonomiske politik for Nordfyns Kommune indarbejdet en budgetreserve på 5,1 mio. kr., ligesom forventede budgetoverskud på 10,9 mio. kr. er indarbejdet i budgettet for 2017.

I 2017 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2017. Nordfyns Kommunes andel heraf udgør 15,3 mio. kr.

Anlægsammen for 2017

Anlægsammen i økonomiaftalen udgør 16,3 mia. kr. hvoraf Nordfyns Kommunes andel udgør 85,2 mio. kr. Anlægsudgifterne for anlægsammen opgøres som bruttoudgifter, og det administrative budget indeholder samlede bruttoanlægsudgifter på 84,9 mio. kr. i 2017.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2017. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgettede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte udgiftsramme under hensyntagen til det samlede budgettede niveau for drifts- og anlægsudgifter. Nordfyns Kommunes andel heraf udgør 5,1 mio. kr.

Øvrigt indhold i aftalen

Økonomiaftalen indeholder også en række andre delelementer inden for de forskellige kommunale opgaver.

Sundhed

Fokus på at udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen fortsætter bl.a. via det allerede igangsatte udvalgsarbejde, som forventes af rapporteret i 2016.

Regeringen og KL er enige om at målrette den kommunale medfinansiering af sundhedsområdet fra 2018, så ordningen aldersdifferentieres og derved i højere grad afspejler de kommunale muligheder for forebyggelse, der hvor kommunerne i forvejen har kontakt med borgerne.

Det specialiserede socialområde

Regeringen og KL er enige om, at de økonomiske rammer nødvendiggør, at kommunerne fortsat har fokus på at styre udgiftsudviklingen, og regeringen vil arbejde for at understøtte kommunernes styringsmuligheder.

En række kommuner er aktuelt i gang med at udvikle initiativer, der understøtter en effektiv og helhedsorienteret indsats for borgere med sammensatte og komplekse behov. Regeringen og KL er enige om, at erfaringerne fra dette arbejde skal drøftes med henblik på at understøtte rammerne for kommunernes indsats.

Folkeskolen

Folkeskolereformen er på rette spor, men der er tale om en betydelig og langvarig omstillingsproces, indtil alle reformens elementer er udrullet på de enkelte skoler.

Regeringen og KL er enige om, at arbejdet med at skabe inkluderende læringsmiljøer skal tage udgangspunkt i det enkelte barn frem for en overordnet målsætning på 96 pct.

Regeringen og KL vil nedsætte en arbejdsgruppe, som skal undersøge mulighederne for at understøtte og styrke den fortsatte kompetenceudvikling af skoleledere. Gruppen vil af rapportere inden udgangen af 2016.

Regelforenkling, styring og effektivisering

KL har med udgangspunkt i bl.a. det fælleskommunale styrings- og effektiviseringsprogram identificeret en række forenklingsforslag, der dækker velfærdsområderne bredt, herunder beskæftigelses-, social- og undervisningsområdet. Regeringen og KL er enige om at undersøge forslagene nærmere med henblik på drøftelse i efteråret 2016.

Regeringen og KL er enige om at gennemføre en gennemgribende forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med afsæt i 12 konkrete anbefalinger fra en foranalyse aftalt i beskæftigelsesreformen. Målet med gennemskrivningen er at gøre loven enklere at administrere for kommunerne og lettere at forstå for borgerne.

Vækst og erhvervsfremme

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at det er vigtigt at understøtte en effektiv og sammenhængende erhvervsfremmeindsats. Som led heri skal overlap mellem forskellige aktører mindskes. Regeringen vil i andet halvår af 2016 tage initiativ til at drøfte, hvordan man sikrer en mere enkel og fokuseret indsats til gavn for danske virksomheder.

Befolkningstal

I nedenstående oversigt er den forventede udvikling i befolkningstallet for Nordfyns Kommune vist. Befolkningstallet er vist for en sammenhængende periode fra 2016-2028.

Alders-opdeling	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	233	227	225	223	223	222	224	226	227	230	232	236	237
1	249	243	236	234	233	233	233	235	236	237	241	243	248
2	247	256	249	243	241	240	241	240	242	243	245	248	251
0 - 2	729	726	710	700	697	695	697	701	704	710	718	727	736
3	272	254	262	256	250	248	248	249	248	249	251	253	257
3 - 5	857	831	805	789	784	771	763	763	761	763	767	773	782
6	333	293	300	284	267	275	269	263	261	261	261	261	264
7 - 16	3.802	3.729	3.635	3.551	3.482	3.400	3.326	3.217	3.125	3.011	2.898	2.833	2.804
9 - 13	1.845	1.873	1.902	1.887	1.796	1.743	1.651	1.540	1.482	1.457	1.421	1.402	1.394
14 - 18	1.949	1.903	1.863	1.803	1.801	1.777	1.802	1.831	1.810	1.733	1.677	1.588	1.495
0 - 18	6.477	6.347	6.213	6.063	5.935	5.819	5.731	5.649	5.558	5.454	5.373	5.279	5.200
18 - 24	1.955	1.950	1.955	1.925	1.866	1.794	1.754	1.732	1.736	1.730	1.749	1.762	1.756
25 - 44	6.181	6.112	5.968	5.889	5.857	5.831	5.789	5.790	5.761	5.731	5.751	5.792	5.839
45 - 64	8.776	8.793	8.866	8.878	8.868	8.865	8.846	8.794	8.704	8.663	8.555	8.468	8.379
18 - 64	16.912	16.855	16.789	16.692	16.590	16.489	16.389	16.315	16.200	16.124	16.056	16.022	15.974
65 - 99	6.249	6.383	6.470	6.595	6.718	6.831	6.942	7.033	7.149	7.220	7.299	7.345	7.383
85 - 99	629	611	614	628	656	668	690	705	724	736	755	796	834
0 - 99	29.268	29.223	29.094	28.989	28.886	28.811	28.733	28.668	28.553	28.462	28.373	28.291	28.239

Kilde: Nordfyns Kommunes befolkningsprognose

I forbindelse med beregninger af budgetoverslagsårene 2018-2020 er der på områder, hvor budgettet opgøres på baggrund af borgerrelaterede aktiviteter, korrigeret for udviklingen i befolkningssammensætningen.

Pris- og lønfremskrivning

Udgangspunktet er KL's pris- og lønfremskrivning fra 2016 til 2017 (senest reguleret i juni 2016), hvor den generelle prisfremskrivning er 1,48 %.

Den generelle lønfremskrivning fra 2016 til 2017 er på 2,13%, hvortil der bliver tillagt 0,1 % til udmøntning af Nordfyns Kommunes lønstrategi. Lønfremskrivningen er i budgetgrundlaget anvendt på samtlige overenskomstområder.

Rationale ved anvendelse af indkøbsaftaler

Som en del af Budgetaftalen for 2016 indarbejdes et rationale på 2.550.000 kr. fra og med 2017.

Rationalet skal realiseres ved, at der etableres nye arbejdsgange i forbindelse med indkøb. Til at understøtte et optimalt indkøb, er der medio 2016;

- implementeret en ny intuitiv indkøbsløsning, der dels gør det lettere at e-handle samt fremhæver det varesortiment, der er på indkøbsaftalerne (de billigste produkter)
- ansat en indkøbscontroller, der dels i yderste bæredygtige led understøtter brugen af den nye indkøbsløsning samt foretager kontraktopfølgning, priskontrol, udarbejdelse af relevant ledelsesinformation, indsatsplaner mv.

Indkøbsrationalet er forlods fordelt på de områder/institutioner, hvor der bliver budgetteret med udgifter til varekøb. Endvidere indgår befordringsområdet også i udmøntningen af rationalet, idet en øget brug af selvbetjeningsløsninger (både for administrationen i Nordfyns Kommune samt borgerne) kan nedbringe administrationsbidraget til FynBus.

Overordnet betyder indkøbsrationalet, at budgetterne til varekøb er reduceret med 1,95 % fra og med 2017.

Effektiviseringsrationaler vedtaget i Budgetaftalen for 2017

I Budgetaftalen for 2017 er der blandt andet vedtaget effektiviseringsrationaler inden for følgende områder:

- Den papirløse og digitale kommune
- Digitaliseringspuljen - resten af organisationen
- Digitaliseringspuljen - administrationen
- Effektivisering og optimering af arbejdsgange

Effektiviseringsrationaler for 'Digitaliseringspuljen – administrationen' og 'Effektivisering og optimering af arbejdsgange' udmøntes på Økonomiudvalgets administrative områder. De øvrige to rationaler udmøntes på tværs af hele organisationen med beløbene oplyst i nedenstående tabel.

Element i Budgetaftalen 2017-2020 (i hele 1.000 kr.)	2017	2018	2019	2020
Den papirløse og digitale kommune	0	-1.000	-1.000	-1.000
Digitaliseringspuljen - resten af organisationen	-1.019	-1.019	-1.694	-1.694
TOTAL	-1.019	-2.019	-2.694	-2.694

Udmøntningen af rationalerne er fordelt på baggrund af de budgetterede personaleudgifter.

Bevillingsregler

I henhold til Nordfyns Kommunes *Principper for økonomistyringen* er bevillingsniveauet fastlagt til at være udvalgsniveau.

Likviditet

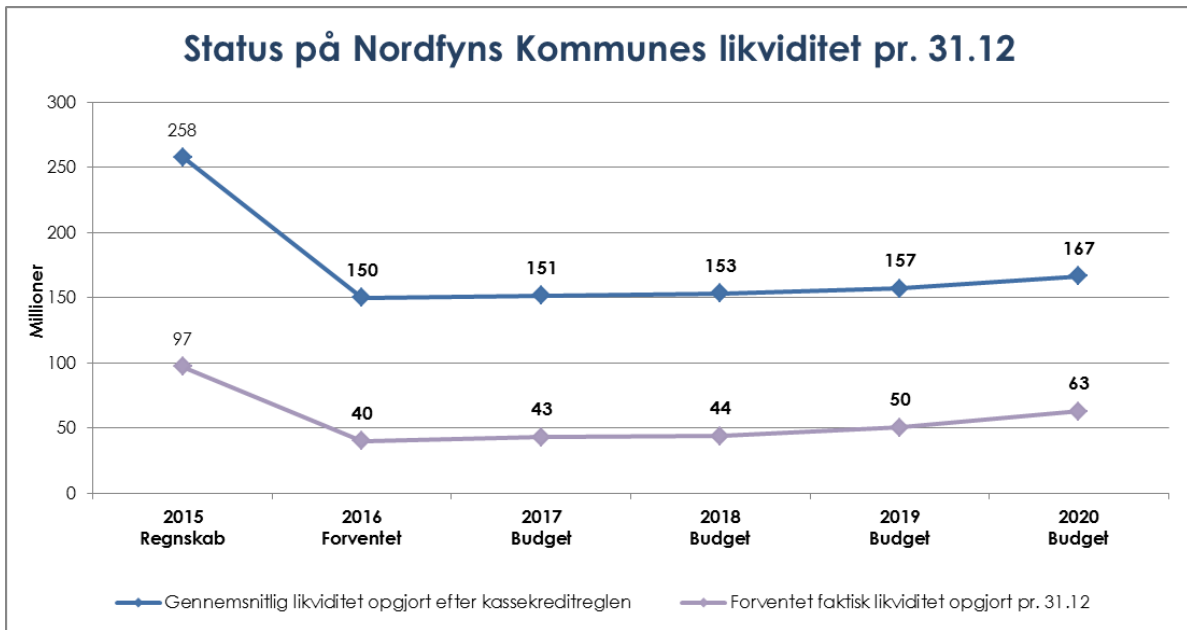
Kommunens *gennemsnitlige likviditet* jfr. kassekreditreglen for de foregående 12 måneder forventes at udgøre ca. 150 mio. kr. pr. 31. december 2016.

I budgettet for 2017 forventes der en tilgang til de likvide aktiver på 3,0 mio. kr. i 2017.

Den gennemsnitlige likviditet over de seneste 12 måneder forventes at være ca. 151 mio. kr. ved udgangen af 2017, stigende til 167 mio. kr. frem til udgangen af 2020.

Ud over den gennemsnitlige likviditet, er det også relevant at se på den *faktiske likviditet*. Nordfyns Kommunes udgifter og indtægter fordeler sig ikke ligeligt over året, og der vil i årets løb være store udsving i de likvide aktiver.

Nedenstående grafen viser, at der pr. 1. januar 2017 forventes en faktisk likviditet på ca. 40 mio. kr., der i årets løb forventes at stige til ca. 43 mio. kr. pr. 31. december 2017.

Kilde: Økonomi og Løns egen opgørelse

I de likvide aktiver indgår en lang række beløb, som reelt ikke tilhører kommunen, men både har betydning i forhold til opgørelse af den faktiske og gennemsnitlige likviditet. Det drejer sig bl.a. om:

- Henlæggelser vedr. kommunale ældreboliger (beboernes midler)
- Mellemværende med renovationen (brugernes midler)
- A-skatter til afregning i starten af efterfølgende måned (statens midler)
- Statsrefusioner for efterfølgende måned (statens midler)
- Overførte driftsbevillinger (institutionernes midler)
- Overførte anlægsmidler (reserverede midler)

Udvalgenes driftsbudgetter

Udgangspunktet for de tekniske budgetberegninger er:

- vedtagne ressourcetildelinger
- udarbejdede decentraliserede budgettrammer
- lovændringer
- demografiske ændringer i forhold til antal og priser

Artsoversigt

Social- og Indenrigsministeriet stiller krav om at benytte autoriserede arter, der er opbygget efter en ensartet struktur. Udover denne centrale artsopdeling har Nordfyns Kommune udbygget strukturen i arterne, hvilket giver bedre mulighed for økonomisk styring på såvel centralt som decentralt niveau.

I nedenstående oversigt er de budgetterede udgifter og indtægter på Nordfyns Kommune artsopdeling vist.

i hele 1.000 kr.	BUDGET 2017	
	Udgifter	Indtægter
Nordfyns Kommune	2.201.655	-2.201.655
Personale	852.466	0
Ledelse	62.120	0
Fagpersonale	759.980	0
Øvrig personale	9.836	0
Løntilskud/refusioner	-12.152	0
Uddannelse af personale	10.581	0
Andre Personaleudgifter	11.435	0
Tjenestemandspensioner	10.667	0

i hele 1.000 kr.	BUDGET 2017	
	Udgifter	Indtægter
Materiale og aktivitetsudgifter	334.332	0
IT, inventar og materiel	35.796	0
Ejendomme	63.421	0
Tilskud og overførsler	619.325	0
Betalinger til/fra off. myndigheder	286.398	-45.487
Indtægter	0	-130.159
Statsrefusion	0	-142.694
Intern afregning	183	0
Særlige artsgrupper	-17.602	195
Hovedkonto 7	19.407	-1.885.441
Hovedkonto 8/9	7.930	1.931

Kilde: KMD-Opus Økonomi

Økonomisk decentralisering

Det er politisk besluttet, at der skal decentraliseres til yderste bæredygtige led og de decentrale budgetter er udarbejdet i henhold til de vedtagne beregningsprincipper.

Personale

- Lønbudgetterne er beregnet med udgangspunkt i gennemsnitslønninger for kommunerne på Fyn for de respektive fagområder. På nogle områder er lønbudgetterne dog beregnet i forhold til institutions/afdelingens faktiske lønudgifter.
- Vikarbudgetterne er harmoniseret indenfor de respektive fagområder og varierer fra institutionsområde til institutionsområde.
- Uddannelsesbudgetterne er beregnet som 1 % af lønsummen indenfor alle fagområder.

Materiale og aktiviteter

- Budgetbeløb til materiale og aktiviteter for det enkelte fagområde er hovedsageligt beregnet på baggrund af et historisk niveau.

Ejendomme

- Bygningsforsikring er beregnet i henhold til indgået aftale med kommunens forsikringsselskab.
- Løsøreforsikring er beregnet i henhold til de nye principper efter Nordfyns Kommune er blevet selvforsikret på området.
- Budget til el, vand, varme og kloak er beregnet på baggrund af gennemsnittet af 3 års forbrug i enheder (2013-2015). Gennemsnittet for varme, el og vand er korrigeret for eventuelle gennemførte energibesparende foranstaltninger, ligesom der er foretaget graddagkorrektion for varmeforbruget. Taksterne er fremskrevet til 2017-priser.

Udgifter, der budgetteres under Teknik og Service

- Pedelfunktioner
- Rengøring, herunder vinduespolering
- Indvendig og udvendig vedligeholdelse
- Serviceaftaler for tekniske installationer

Effektiviseringspotentiale jf. Effektiviseringsstrategien

I den økonomiske politik for Nordfyns Kommune er der fastlagt et samlet årligt måltal for effektiviseringsgevinster på 12 mio. kr. Måltallet beregnes med udgangspunkt i kommunens bruttoserviceudgifter og svarer til ca. 1 % heraf.

Det forventes, at hovedparten af effektiviseringsstiltagene vil være indenfor områderne;

- Innovative tiltag
- Digitalisering

Udmøntningen er i budgettet sket som en rammereduktion, der efterfølgende omsættes til konkrete tiltag inden for de respektive fagområder. Til brug for udmøntningen, har administrationen udarbejdet et katalog, som skitserer forslag til handlingsmuligheder i forhold til at realisere effektiviseringsgevinsterne via digitaliserings-tiltag.

Via effektiviseringstiltagene forventes:

- en bedre service for de samme penge
- den samme/bedre service billigere
- den samme service leveret af færre hænder

De ansvarlige fagchefer sørger for, at der sker en nærmere afdækning og prioritering af hvilke tiltag, der skal iværksættes eller arbejdes videre med, således effektiviseringsrationalet udmøntes i konkrete tiltage.

Finansloven for 2017

Regeringen indgik den 18. november 2016 en aftale med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om finansloven for 2017. Med aftalen fortsættes arbejdet for styrkelse af sundhedsindsatsen og bedre ældrepleje, samtidig med at der strammes op på udlændingeområdet og danskerne sikres en lettere og mere tryk hverdag.

Konsekvensen af finansloven er ikke indarbejdet i det vedtagne budget, hvor følgende hovedpunkter i aftalen har betydning for den kommunale økonomi på kort og længere sigt:

- Et markant løft af kræftbehandlingen i form af kræftplan IV. Området tilføres i alt 2,2 mia. kr. over de næste fire år. Kræftplanen skal øge overlevelsen blandt kræftpatienter og sikre, at man som kræftpatient oplever hurtige, sammenhængende og trygge forløb med plads til egne ønsker.
- En værdig ældrepleje: Der afsættes yderligere i alt ca. 2 mia. kr. frem til 2020 til at understøtte en værdig ældrepleje. Pengene skal bl.a. gå til at få bedre mad tættere på ældre medborgere samt til øget selvbestemmelse for plejehjemsbeboere i form af et klippekort til ekstra hjælp.
- Bedre dagtilbud.